

**การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการวางแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี**
**THE PARTICIPATION OF PEOPLE IN THE PLANNING FOR DEVELOPMENT OF LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION OF MUNICIPALITY IN THA-MAKA SUB-DISTRICT
KANCHANABURI DISTRICT**

ศุภกิจ เอี้ยวตระกูล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลแต่ละแห่งในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนา 3 ปี กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้นำ ซึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และผู้นำชุมชน จำนวน 18 คน ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 396 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างและแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และค่า LSD (Fisher's least - significant difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.500$, S.D. = 0.745) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ประชาชนที่มีเพศชาย พื้นที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P = 0.032$, 0.032 และ 0.000 ตามลำดับ) โดยประชาชนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนเพศชาย ประชาชนที่มีเขตพื้นที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลท่ามะกามีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชน ที่มีเขตพื้นที่อาศัยอื่นๆ และประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าทุกกลุ่ม แต่ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ และระยะเวลาในการอยู่อาศัยในเทศบาลต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับมากกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.004$, $P = 0.143$) ส่วนท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับมากกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.004$, $P = 0.143$)

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of people's participation in formulating the three-year development plan of local government organization of municipalities in Tha-maka District, Kanchanaburi Province, 2) to compare people's participation in formulating the three-year local development plan of the local government organization classified by municipality, 3) to study the relationship between people's knowledge of the local organization development plan and their participation in formulating the three-year development plan of the local government organization. The samples were composed of 18 leaders and 396 people who were 18 years-old and over in Thamaka District, Kanchanaburi Province. The data were collected by a structured interview and a questionnaire. Statistical tools used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, LSD (Fisher's least - significant difference), one-way analysis of variance and Pearson product moment correlation coefficient with the level of statistical significance at .01.

The research findings revealed that 1) people's participation in formulating the three-year development plan of the local government organization of municipalities in Tha-maka District, Kanchanaburi Province was at a high level ($\bar{X}$ = 3.500, S.D. = 0.745). The results of the hypothesis testing were as follows: 1) gender, residential area and educational level significantly affected participation in formulating the three-year development plan of local the government organization (P = 0.032, 0.032 and 0.000, respectively). Females had a higher mean in participation than males. People who lived in Thamaka District had a higher mean in participation than people who lived in other residential areas and people who had above Bachelor's Degree had a higher mean in participation than people who had lower educational levels. However, age, marital status and period of living in different municipalities did not significantly affect the participation in formulating the local government development plan, and 2) people's knowledge of formulating the three-year development plan of the local government organization was positively and significantly correlated with their participation at a high level (r = 0.000, P = 0.799).

บทนำ

การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงทำให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการที่โปร่งใส สุจริต เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูล และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง ตลอดจนการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของรัฐในทุกระดับ ตามมาตรา 87 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารปกครองประเทศที่ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

การกระจายอำนาจการปกครองในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอยู่ในความสนใจของหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายการเมือง ข้าราชการประจำ นักวิชาการ ตลอดจน

ประชาชนทั่วไปต่างก็หวังว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถพัฒนาท้องถิ่นในระดับตำบล หมู่บ้าน ได้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และทันต่อความต้องการของประชาชน เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดได้เป็นอย่างดี สิ่งต่างๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่รัฐต้องการ และนำไปสู่การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันรัฐบาลได้มีการออกพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าว ก็เพื่อที่จะให้การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นในด้าน การจัดระบบ การบริการสาธารณะ การปรับปรุงสัดส่วนภายในและอาคารถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การถ่ายโอนข้าราชการ ตลอดจนการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะให้ครอบคลุมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองให้มากขึ้น

การบริหารงานตามกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในการปฏิบัติราชการภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้

แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน และความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะในการบริการ สาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างอิสระ และดำเนินการ ตามแผนงานบริการสาธารณะภายใต้การกำกับดูแล หรือตรวจสอบ โดยรัฐบาลและประชาคมท้องถิ่น

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ หรือภาพในอนาคตและแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้น ระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนา สามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 จึงได้กำหนด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง แต่ปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ที่จะแก้ไขให้ประชาชนมีมากเนื่อง จากการเพิ่มขึ้นของประชากรความสลับซับซ้อนของปัญหา ตลอดจน ความต้องการของประชาชนที่มีมากขึ้น ดังนั้นการลงมือแก้ปัญหา ต่างๆ นั้น ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง ต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากทุกคนทุกฝ่าย โดยต้องอยู่บนปฏิญญาพื้นฐานว่า การแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน คนอื่นจะคิดแทนประชาชน ไม่ได้ ประชาชนเท่านั้นจะคิดของตนเองเพราะเขารู้ถึงความต้องการ และลำดับความต้องการ เรื่องอะไรที่สำคัญเร่งด่วนควรดำเนินการ ก่อนหลัง เรื่องอะไรที่รอได้ ตรงนี้เป็นเรื่องที่ประชาชนต้อง ตัดสินใจเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งานวิจัย ส่วนใหญ่พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในระดับต่ำ ดังเช่น การศึกษา ของยุทธพงษ์ นิคม (2550) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ.2549 - 2551) ขององค์การ บริหารส่วนตำบลทรายขาวด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควบคุม ตรวจสอบ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ยุทธพงษ์ นิคม, 2550) จากการศึกษาของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผน พัฒนาท้องถิ่นประจำปี 2545 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับน้อย ทำให้เห็นว่าประชาชน ยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมองค์การบริหารส่วนตำบล เท่าที่ควร เช่น ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น และการเข้าร่วมตรวจสอบความโปร่งใส

ในการบริหารงานของขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น จากการศึกษาของวรารพร นิบุร (2550) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลมะนังยง ในการ จัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2549-2551) ขององค์การบริหารส่วน ตำบลมะนังยง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี” ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน พัฒนา 3 ปี (2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะนังยง อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติการ (การดำเนินการ) 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการพยายาม คิดตามและประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

เทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มี ปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับล่างที่ ควรจะสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชนในระดับ หมู่บ้าน ที่เรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของประชาชน การที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างแท้จริงและการจัดทำแผนพัฒนาไม่มี ประสิทธิภาพ เนื่องจากปัญหางบประมาณในการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาไม่เพียงพอ ความต้องการมากเกินงบประมาณน้อย ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการไม่เข้าประชุมประชาคม ขาดการมีส่วนร่วมดำเนินการจากประชาคมหมู่บ้านในการเสนอ ปัญหาความต้องการ การไม่สนใจข้อมูลข่าวสารของเทศบาล ปัญหาการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาไม่เป็นไป ตามความจำเป็นของส่วนรวมในพื้นที่ (เทศบาลตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี, 2556) ดังนั้นการมีส่วนร่วม ของประชาชนในพื้นที่จะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สะท้อนปัญหาและวิธีการแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่น

ด้วยปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจ ศึกษาถึงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาล ในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลวิจัยจะเป็น ประโยชน์ต่อเทศบาลในการใช้เป็นแนวทางปรับปรุง ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน และสามารถชี้แจงแผนพัฒนาเป็น เครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นสู่จุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างตรงจุดที่สุด รวมถึง เป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนใน
ท้องถิ่นที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาค
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นของเทศบาลแต่ละแห่งในเขตอำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอ
ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีขอบเขตเนื้อหา ตามกรอบแนวคิด
ของ Cohen และ Uphoff (1980: 218 อ้างใน วาสนา โพธิ์ทอง,
2547) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ
ในการวางแผนพัฒนาฯ 2) ด้านการนำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การ
ปฏิบัติ 3) ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผน
พัฒนาฯ 4) ด้านการได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริม
และพัฒนาความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำหรับเทศบาลในเขต อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้ง
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น ๆ
2. เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับเทศบาลในเขต อำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ
3. การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ตลอดจนให้ทราบถึงวิธีการแก้ไขปัญหา และ

อุปสรรคตลอดจนแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำหรับเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็น
กรอบในการศึกษา พอนำมาเป็นแนวทางในการกำหนด
สมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

- 1.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัด
ทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาล
แตกต่างกัน
- 1.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำ
แผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาล
แตกต่างกัน
- 1.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลแตกต่างกัน
- 1.4 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วมใน
การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลแตกต่างกัน
- 1.5 ประชาชนที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาล
ต่างกัน มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ
แผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์
กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอ
ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือแบ่งเป็น 2 กลุ่ม
ได้แก่

1. กลุ่มผู้นำ ประกอบด้วย
 - 1.1 นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล/ สมาชิกสภา
เทศบาลตำบล ในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
 - 1.2 ผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นแกนนำที่ประชาชนยอมรับ
และเคยดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอ
ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

2. กลุ่มประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา จำนวน 41,211 คน (สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอท่ามะกา, 2555)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาคำเนินการคัดเลือก และสุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1. กลุ่มผู้นำชุมชน 2. กลุ่มประชาชน

ผู้ศึกษาคำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและสุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 396 ตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาล

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขต อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ตามกรอบแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) อ้างใน วาสนา โพธิ์ทอง, 2547) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการร่วมในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาฯ

2.2 ด้านการนำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

2.3 ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ

2.4 ด้านการได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงทางเนื้อหาแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่าง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.814 (KR 20) และ 0.933 (Cronbach Alpha Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ขอนางเสีราขการจากคณะศิลปศาสตรและวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และดำเนินการแจกแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. ค่าสถิติร้อยละ ใช้อธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ค่า t-test ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรต้นที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ และสถานภาพกับตัวแปรตาม โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ค่า One-way ANOVA ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปรต้นที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ขึ้นไป ได้แก่ อายุ เขตพื้นที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการอยู่อาศัยกับตัวแปรตาม โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีที่พบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยใช้วิธีของ Fisher (Fisher's Least Significance Difference: LSD) ในการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

5. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา จังหวัดนครปฐม การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ แบ่งเป็น 3 ระดับ (สุพัตรา จุณณะปิยะ, 2551: 134)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ชนิดที่มีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 มีอายุระหว่าง 30 - 40 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 มีเขตพื้นที่อยู่อาศัยเขตเทศบาลตำบลท่าไม้ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 มีสถานภาพเป็นประชาชนทั่วไปในเขตเทศบาลอำเภอท่ามะกา จำนวน 203 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.30 และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยในเขตเทศบาล ตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 63.40

ตอนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในภาพรวม ประชาชนในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.520$, S.D. = 0.730)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก คือ ท่านให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=3.573$, S.D. = 0.810) รองลงมาคือ ท่านมีความสนใจ ในการรับฟังข้อมูลการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาล ($\bar{X}=3.540$, S.D. = 0.764) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ข้ออื่น โดยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ในท้องถิ่นของท่านมีการแจกแผ่นพับ/ใบปลิว เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\bar{X}=3.464$, S.D. = 0.764)

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในภาพรวม ประชาชนในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=8.661$)

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในภาพรวม ประชาชนในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.500$, S.D. = 0.745)

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรย่อย พบว่า ตัวแปรย่อยที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก คือ การได้รับผลประโยชน์จากการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=3.477$, S.D. = 0.809) ส่วนตัวแปรย่อยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ในระดับปานกลาง คือ การนำแผนพัฒนาฯ ไปปฏิบัติ ($\bar{X}=3.453$, S.D. = 0.768) เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละตัวแปรย่อยพบว่า

4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาฯ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.460$, S.D. = 0.771) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับฟังความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากประชาชน และนำไปปรับปรุงแผนพัฒนาฯ ให้สมบูรณ์ต่อไป ($\bar{X}=3.55$, S.D. = 0.799) รองลงมาคือ เทศบาลสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรในชุมชน เพื่อเสนอความต้องการของกลุ่ม/องค์กรในการวางแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=3.52$, S.D. = 0.797) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ท่านได้เข้าร่วมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=3.36$, S.D. = 0.879)

4.2 การนำแผนพัฒนาฯ ไปปฏิบัติ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ด้านการนำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.453$, S.D. = 0.768) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก คือ เทศบาลสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือชุมชน/องค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อร่วมทำโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=3.60$, S.D. = 0.804) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับถนน ไฟฟ้า ให้กับชุมชนในเขตเทศบาลของท่าน ($\bar{X}=3.55$, S.D. = 0.808) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ท่านได้ร่วมสนับสนุนหรือดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=3.35$, S.D. = 0.866)

4.3 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ด้านการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.472$, S.D. = 0.809)

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าชื่ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก คือเทศบาลเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนพัฒนาฯต่อสาธารณะ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.786) รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอผู้แทนชุมชนเป็นคณะกรรมการร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของท้องถิ่นในโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาฯ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.828) ส่วนชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าชื่ออื่นๆ โดยอยู่ในระดับปานกลาง คือ เทศบาลให้ท่าน ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างงาน ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.948)

4.4 การได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ด้านการได้รับผลประโยชน์จากแผนพัฒนาฯ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.609$, S.D. = 0.744) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกชื่ออยู่ในระดับมาก โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าชื่ออื่นๆ คือแผนพัฒนาฯ เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลของท่าน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.805) รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ทำให้ประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์สืบสานต่อไป ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.768) ส่วนชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าชื่ออื่นๆ คือ การจัดทำแผนพัฒนาฯ ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.844)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำซึ่งประกอบไปด้วยนายกเทศมนตรี/สมาชิกสภาเทศบาล/และผู้นำชุมชน ทั้งสองกลุ่มดังกล่าวได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร 3 ปีของปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ใน 5 ประเด็นสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาฯ

กลุ่มผู้นำได้ให้ทัศนะไว้ดังนี้ แม้ว่า ประชาชนเป็นหลักในการที่จะแก้ไขปัญหาและวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักแต่เนื่องจาก ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยมีเวลาในการเข้าร่วมประชุมซึ่งมีเพียงปีละ 1 ครั้ง โดยประชาชนมีความสนใจในการดำเนินชีวิตมากกว่าใส่ใจส่วนรวมทำให้ผู้เข้าร่วมประชมน้อย ประกอบกับประชาชนไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนมากจะมีส่วนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการสร้าง/ให้บริการด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ในการ

เข้าร่วมประชุมประชาชนขาดซึ่งความกล้าในการแสดงออกทางความคิดเห็นหรือปัญหา

2. การนำแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติ

การนำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนของประชาชน (สมาชิกสภาเทศบาลตำบล) โดยประชาชนไม่ค่อยมีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติปัญหาสำคัญที่พบคือไม่สามารถนำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติได้ตามแผนที่วางไว้ เนื่องจาก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ

3. ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ

ฝ่ายผู้บริหารและผู้นำชุมชนไม่มีปัญหาในการประเมินผล เพราะส่วนมากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ประเมิน ส่วนด้านประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ ทั้งไม่รู้ว่าทำอะไรและเมื่อไร ไม่ทราบถึงโครงการหรือแผนงาน จึงไม่ทราบว่าต้องติดตามหรือประเมินผลเมื่อใด เป้าหมายคืออะไร

4. การได้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาฯ

ประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรง แต่บางโครงการอาจไม่ตรงต่อความต้องการของประชาชนเท่าใดนัก อย่างไรก็ดีในภาพรวมประชาชนได้รับไม่มากนักน้อย อีกประเด็นคือปัญหาการได้รับประโยชน์ไม่ทั่วถึง แผนส่วนใหญ่ก็จะดำเนินงานอยู่ในกลุ่มพวกพ้องไม่ถึงทุกกลุ่ม

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาฯ

ควรจัดให้มีการประชุมทุก 6 เดือน โดยแต่งตั้งประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจจริงๆ เป็นคณะกรรมการทำงานร่วม 1 ชุด เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ 1 ชุด เพื่อความถูกต้องโปร่งใสเป็นไปตามความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ควรให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทั่วถึงและมากขึ้นโดยแต่ละเทศบาลจัดทำแผนฝึกอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านช่องทางต่างๆ ควรมีการณรงค์ให้ประชาชนมีความเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมืองของท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาวหรือเกิดขึ้นในท้องถิ่น ควรมีการดึงประชาชนทุกกลุ่มเข้ามาร่วมในการประชุมโดยการประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่องผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นควรมีการเข้าถึงพื้นที่รับฟัง

ปัญหา อุปสรรคของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้าถึงประชาชน
ทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ประชาชนเป็นผู้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้น
โดยตรงโดยผ่านช่องทางอื่นๆ ด้วยนอกเหนือจากการประชุม

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ
ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($P = 0.032$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยประชาชน
เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงกว่าประชาชนเพศชาย

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีเขตพื้นที่อยู่อาศัยต่างกัน
มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเขต
พื้นที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอ
ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า
ประชาชน ที่มีเขตพื้นที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลท่ามะกา
($\bar{X} = 3.608$) มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีเขตพื้นที่อยู่อาศัย
ในเขตเทศบาลตำบลดอนขมิ้น และเทศบาลตำบลหนองลาน
($\bar{X} = 3.180$ และ 3.320 ตามลำดับ) ประชาชนที่มีเขตพื้นที่อยู่
อาศัยในเขตเทศบาลตำบลพระแท่น ($\bar{X} = 3.602$) มีส่วนร่วม
มากกว่าประชาชนที่มีเขตพื้นที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบล
ดอนขมิ้น เทศบาลตำบลลูกเกด เทศบาลตำบลท่าไม้ และเทศบาล

ตำบลห้วยเหนือ ($\bar{X} = 3.180, 3.587, 3.509$ และ 3.551 ตาม
ลำดับ)

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน
มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า
ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.012$)
มีส่วนร่วมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา
หรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. ระดับอนุปริญญา
หรือ ปวส. และระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.463, 3.431, 3.375$
และ 3.513 ตามลำดับ)

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ
ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัย
ในเทศบาลต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลา
ในการอยู่อาศัยในเทศบาลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอ
ท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็น
ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

**3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขต
อำเภอท่ามะกา**

สมมติฐานที่ 7 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ
แผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์
กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา ในภาพรวมและรายด้านโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) พบว่าในภาพรวม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับมาก กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = 0.000$, $P = 0.799$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี มีดังนี้

1. ควรส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์มากขึ้นและกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว
2. ควรมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงแผนงาน/โครงการทั้งในช่วงก่อนและหลังจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่การมีส่วนร่วมตัดสินใจจนถึงการมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากแผนงาน/โครงการดังกล่าว
3. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ในการเป็นคณะกรรมการติดตามแผนงาน/โครงการและคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปในเรื่องการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนงาน/โครงการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี กับอำเภออื่นๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับกลไกและกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม ผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- ยุทธพงศ์ นิคม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลทรายขาว ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ.2549 – 2551). การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพัตรา จุณณะปิยะ. (2551). คู่มือการวิจัยทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N. T. 1980. Effective Behavior in Organizations. New York: Richard D. Irwin.